

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΙΔΕΩΝ ΤΟΥ
ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ.

(Συνέχεια ἴδε Τεύχος Δ')

Ἴδε τοὺς δολοφόνους τῶν Βασιλέων! καθὼς πάλαι ποτὲ παρέδρουν εἰς τῶν Βουρβόνων τὰ συμβούλια, ὁμοίως θέλουσιν ἐκτανθεῖν αὖριον εἰς τὴν πατρίδα τῶν ἐνῶ ἐγὼ καὶ οἱ περὶ ἐμὲ πάντες ὑπομένομεν τόσα κολαστήρια ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἤθελον νὰ διασκορπίσω εἰς τὰ ἔθνη! Οἱ ἐχθροὶ ἐμῶν ἀποστρέφονται τὸ ἀνθρώπινον γένος, θέλουσι δὲ νὰ δεσμεύσωσι τοὺς λαοὺς, διότι τοὺς θεωροῦσιν ὡς κτηνῶν ἀγέλας· νὰ καταπιέσω δὲ προσέτι καὶ τὴν Γαλλίαν, κινδύνους ἄνω ποταμοῦ τὰ πράγματα· ἀλλ' ἂς προσέχωσι μὴ πλημμυρῆσιν. Βασιλεύοντος τοῦ υἱοῦ μου, τὰ ἀντίθετα συμπεριόνα δύναται νὰ συνυπάρξωσι ἀνευ θυτιῶν καὶ στάσεων, νὰ προληφθῶσι δὲ καὶ πολλὰ κακά. Ἀλλ' ἐάν ἡ δυσμενεία ἡγεμόνων τινῶν καταδιώξῃ τοὺς συγγενεῖς μου καὶ μετὰ τὸν θάνατόν μου, θέλουσιν ἐπιτύχει σκληρὰν ἐκδίκησιν ὃ δὲ πολιτισμὸς θέλει πάθει πολλαχῶς. Ἀρῶ οἱ ἰσὺ ἀποτινάξωσι τὰς ἀλύτους, τὸ αἶμα θέλει εὐτελεῖ καθ' ἕλην τὴν Εὐρώπην ποταμῶν, τὰ δὲ φῶτα τῆς παιδείας θέλουσι σβέσει ἐν μέσῳ τῶν ἐμφορῶν καὶ ἐξωτερικῶν, πολλέμων. Ἀλλ' αἱ ταυραὶ πρέπει νὰ διαρκέσωσιν ἐπέκεινα τῶν τριῶν αἰῶνων πρὸς καταστροφὴν τῆς Βασιλικῆς ἐξουσίας (1), ἣτις μόνον ἀπὸ τίνος περιστάσει τὰ συμπεριόνα πάντων Μόλι: δὲ μετὰ πολλὰς ἐπιτονασθηρίδας ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ σκότος τοῦ μεσαιῶνος. Ἀν τούτων ἡ Ἀρχὸς κινήσῃ κατὰ τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ πάλῃ θέλει διαρκέσει ὀλιγοτέρον· ἀλλ' αἱ πλιγαὶ θέλουσιν εἶναι καιρία. Ἡ ἐνημερία τῶν λαῶν, ὅλα τὰ ἀποτελέσματα ἰσως, ὅσα ἀπεκτίσαμεν μετὰ τόσα ἔτη, θέλουσιν ἀφαιρισθῆ, καὶ καρεῖς δὲν θέλει θυγηθῆ νὰ προμαντεύσῃ τὸ μέλλον.

Εἰς τε τοὺς λαοὺς, κατῶς καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς συμπεριε νὰ βασιλεύσῃ ὃ υἱός μου. Παρὰ τὰς ἀρχάς, ὑπὲρ τῶν ὁποίων θριαμβυτικῶς ἐπολεύησα, δὲν προέλεπω εἰμὴ δουλείαν καὶ σύγχυσιν τῆς Γαλλίας, καθῶς καὶ ἀπάσης τῆς λοιπῆς Εὐρώπης.

Δημοσιεύσον ὅτι ὑπαγόρευσα καὶ ἐγραψα, πρότερον δὲ καὶ τὸν υἱόν μου νὰ τὸ μελετήσῃ. Εἰπέ τῶ νὰ προστατεύσῃ πάντας, ὅσοι καλῶς μοὶ ὑπηρετήσαν· ὃ ἀριθμὸς αὐτῶν ὑπάρχει πολὺς. Ἴσως οἱ δυστυχεῖς στρατιῶταί μου διακινεῖσιν ἀνευ ἄρτου. Ὅποια ἀνδρία καὶ φρόνησις διακρίνει τὸν Γαλλικὸν λαόν! Ὅποῖος δὲ πλοῦτος μένει καταωρυγμένος, καὶ δὲν θέλει πλέον ἀνορυθῆ. Ἡ Εὐρώπη χθιδίσει εἰς ἀφρευκτόν τινα με

(1) Ἡ Βασιλικὴ ἐξουσία, τὴν ὁποῖαν κατέχει τούτων ὁ μοναρχικώτατος τῶν βασιλέων θέλει εἶναι καθὼς ἐκαταί τὸ κοινωφελέστατον Κυβερνήσεως εἶδος.

ταρβύθμισιν, ἢ καλιγενεσίαν. Ὅστις ἐπιχειρήσῃ νὰ τὴν ἀναβάλῃ, θέλει ἐξασθενήσει ματαιοπονῶν! Ὅστις δὲ τὴν βοηθήσῃ, μέλλει νὰ ἐνδυναμώσῃ τὰς ἐλπίδας καὶ τὴν θέλησιν ἀπάντων.

Ἐπάρχουσι τινες ἐθνικαὶ ἐπιθυμίαι, τὰς ὁποίας ταχέως, ἢ βραδέως πρέπει νὰ ἱκανοποιήσωμεν. Ὁ υἱός μου θέλει ἀπαντήσῃι πολλὰς κατὰ τοῦτο δυσκολίας. Ἄς πράξῃ διὰ τῆς κοινῆς συγκαταθέσεως ὅ,τι ἡγαχάσθην ὑπὸ τῶν περιστάσεων νὰ πράξω διὰ τῶν ἔλων. Ἀν ἐνίκων τὴν Ῥωσσίαν κατὰ τὸ 1812, ἡ εἰρήνη τῆς Εὐρώπης ἦτο βεβαία ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη. Καὶ ἐγὼ μὲν ἐκοψα τὸν Γόρδιον δεσμὸν τῶν λαῶν σήμερον δὲ πρέπει νὰ λυθῆ. Ἄς ἐκλείψῃ ἡ ἀναμνησις τῶν θρόνων, ὅσους ὕψωσα ὑπὲρ τῆς γενικῆς πολιτικῆς μου. Κατὰ τὸ 1815 συμβούλευσα τοὺς ἀδελφούς μου νὰ λησμονήσωσι τὰς βασιλείας τῶν καὶ νὰ ὀνομαζῶνται ἀπλῶς πρίγγιπες Γάλλοι. Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἂς μιμηθῆ καὶ ὁ υἱός μου· διότι τὸ ἐναντίον ἐνδέχεται νὰ κινήσῃ φόβους. Εἰς τὴν Μεσόγειον τοῦ λοιποῦ, οὐχὶ δὲ εἰς τὴν Ἀρχτον, θέλουσι λυθῆ τὰ σπουδαιότατα ζητήματα τῆς παγκοσμίου πολιτικῆς. Αὐτοὶ εὐρίσκουσι δέλεαρ καὶ θέλητρα ἢ φιλοδοξία πάντοτε τῶν Βασιλέων, καὶ διὰ τεμαχιῶν τινῶν βαρβαρῶν χωρῶν δύναται τις νὰ διατηρήσῃ σῶαν τὴν εὐδαιμονίαν τῶν πολιτισμένων ἐθνῶν. Ἀν καλῶς συλλογιθῶσιν οἱ λαοί, δὲν θέλει μείνει πλέον ἀφορμὴ ἀλληλοφύλων ἐχθροπραθειῶν καὶ διενέξεων.

Αἱ προλήψεις ἤδη διαλύονται καὶ αἱ ὁδοὶ τοῦ ἐμπορίου πολλαπλασιάζονται. Κανὲν ἔθνος δὲν δύναται πλέον μονοπωλεῖν νὰ αἰσχροκερδῆ. Διὰ νὰ μάθῃ δὲ ὁ υἱός μου ὅτι ἡ Κυβέρνησις του ὑπάρχει καλῆ, ἢ φαύλη, καὶ συμφωνῶσι μετὰ τὰ ἦθη οἱ νόμοι, ἂς διατάξῃ νὰ ὑποβάλληται εἰς αὐτὸν κατ' ἔτος γενικὴ ἐκθεσις τῶν καταδικῶν, αἱ ὁποῖαι κατεγιώθησαν παρὰ τῶν δικαστηρίων. Ἀν τὰ ἐγκλήματα καὶ τὰ ἀμαρτήματα ἡβῆσαν, τοῦτο σημαίνει ὅτι αὐξάνει ἀναλόγως ἡ ἐνδεικία, ἢ δὲ κοινωνία κακῶς κυβερνᾶται· τὸ ἀνάπαλιν δὲ ἡ ἐλλάττωσις τῶν ἀδικημάτων ἀποδεικνύει τὸ ἐναντίον.

Αἱ θρησκευτικαὶ ἰδέαι ἐξασκοῦσι πλειοτέραν ἐπιβροχὴν παρ' ὅσον φαντάζονται τινες στενοκέφαλοι φιλόσοφοι. Προξενουσι δὲ μάλιστα καλὸν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Περιποιούμενος τις τὸν Πάπαν, κινεῖ τὴν συνείδησιν ἑκατὸν ἑκατομμυρίων λαοῦ. Ἐλπίζω ὅτι ὁ Ζ' Πίος θέλει εὐνοεῖ τὸν υἱόν μου· διότι καὶ ἀνεξίτητον καὶ πεπαιδευμένον ἀνεγνώρισά τὸν σεβάσμιον τοῦτον γέροντα. Λυποῦμαι δ' ἐγκαρδίως ὅτι δυστυχεῖς περιπέτεια περιέπλεξαν τὸ συμβούλιον ἡμῶν. Ὁ Φέσχης δὲν με ἐνόει, ὑπερασπιζόμενος τοὺς ὑπερορίους ἐχθροὺς τῆς ἀληθοῦς θρησκείας ἐν Γαλλία. Ἀν λάβητε ἀδειαν νὰ ἐπιστρέψητε αὐτόθι, θέλετε εὑρεῖ πολλοὺς ἀνθρώπους διατελοῦντας πιστοὺς εἰς τὴν μνήμην μου.

Ἡ συλλογὴ καὶ σύνοψις εἰς ἓν σῶμα πασῶν τῶν ἰδεῶν, ὅσας ἀπήγγειλα εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους περὶ διοικήσεως τοῦ Βασιλείου, καθὼς καὶ ἡ συλλογὴ πασῶν τῶν ἐκδοθεισῶν παρ' ἐμοῦ πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς εἰσηγήσεων, προσέτι δὲ ἡ ἀπαρίθμησις